

Yer Kabuğunda Neler Var? - Fosiller

1. Aşağıdaki cümlelerde noktalı yerleri uygun ifadelerle dolduralım.

yaşı

günümüzde

paleontoloji

fosil

uzun

zamana

» Jeolojik zamanlarda yaşamış olan canlıların kayalar içinde taşlaşmış olarak bulunan kalıntı ve izlerine denir.

» Fosiller, yaşayan canlılara ait olabileceği gibi, eski devirlerde yaşamış ve nesli tükenmiş canlılara da ait olabilir.

» Bir fosilin oluşması için yıllar geçmesi gerekir.

» Fosillerin radyoaktif ışınlarla ölçülür. Fosillerin yaşı içlerinde bulundukları kayaların yaşı kadardır.

» Fosiller içinde bulundukları kayaların hangi ait olduğunu öğrenmemizi sağlar.

» Fosilleri inceleyen bilim dalına denir.

2. Aşağıda fosillerin nasıl oluştuğu ile ilgili bilgiler verilmiştir. Bilgileri okuyalım ve oluş sırasına göre sıralayalım.

Sonra kalıntılarının üstü, fiziki şartlara bağlı olarak toprak, kum, kil ve çamur gibi etkenlerle kapanır.

Geriye diş, kemik gibi dayanıklı ve sert kısımlar kalır.

Binlerce yıl boyunca havayla ilişkisi kesilen canlı, katılaşarak fosil haline gelir.

Ölen canlının önce yumuşak kısımları çürür.

Toprakla kapanan kalıntının havayla teması engellenmiş olur.

Üstü kapanan canlı kalıntısı, zamanla toprak altına doğru gider.

Bazı hayvan fosilleri

3. Aşağıdakilerden fosillerin incelenmesi ile elde edilebilecek bilgileri işaretleyelim.

☐ Canlının bulunduğu bölgenin iklim koşulları	☐ Bulunan canlının vücut yapısı, beslenme şekli ve yaşadığı koşullar
☐ Canlının hangi canlı tarafından öldürüldüğü	☐ Canlının bulunduğu kayacın hangi zamana ait olduğu
☐ Yaşadığı devirde o canlıdan kaç tane daha olduğu	☐ Canlının etle mi yoksa otla mı beslendiği
☐ Nesilleri tükenmiş canlıların neler olduğu	☐ Canlının en çok hangi bitkiyi yemeyi sevdiği

4. Aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına "D", yanlış olanların başına "Y" yazalım.

☐ Fosillerin oluşması için uzun yıllar geçmesi gerekir.
☐ En eski zamanlarda yaşamış canlıların fosillerine yer kabuğunun en üstünde rastlanır.
☐ Canlıların fosilleşmesi için havayla ve nemle temas etmemesi, bakteriler tarafından çürütülmemesi gerekir.
☐ Sadece hayvan kalıntıları fosilleşebilir.
☐ Ağaçların reçinelerine yapışarak, reçinenin içinde kalan ve reçineyle beraber sertleşen sinek, böcek gibi canlılar çürümeden fosilleşebilir.
☐ Eski devirlerde yaşayan bitkilerin fosilleşmesi ile kömürler oluşur.
☐ Fosiller sadece kayaların içinde oluşur.
☐ Petrol, doğalgaz, kömür gibi yakıtlar, fosil yakıttır.
☐ Fosil yakıtlar, havayı kirletmeyen yenilenebilir yakıtlardır.
☐ Bütün canlılar öldükten sonra fosilleşir.

Öğrendiklerimizi Pekiştirelim - 1

1. Aşağıdakilerden hangisi bir madendir?

- A. Taş
- B. Çakıl
- C. Kaya
- D. Bakır

2. Madenlerle ilgili aşağıda verilen bilgilerden hangisi doğrudur?

- A. Ekonomik değeri olan kayaçlardır.
- B. Madenler yerden taş ve toprakla karışık olarak çıkarılır.
- C. Kaya parçaları da madendir.
- D. Maden cevherlerinin bulundukları yere maden ocağı denir.

3. Aşağıdakilerden hangisi eski zamanlarda yaşamış olan canlıların kayaçlar içinde bulunan kalıntılarına verilen adıdır?

- A. Kayaç
- B. Fosil
- C. Maden
- D. Kum

4. Aşağıdakilerden hangisi otomotiv, gemi gövdesi yapımı, dayanıklı ev eşyalarında kullanılan madendir?

A.

B.

C.

D.

5. I. İçinde bulundukları kayaçların yaşı

II. Nesilleri tükenmiş olan canlılar

III. Canlıların beslendiği besinler

IV. Yer kabuğundaki değişimler

Yukarıdakilerden hangisi ya da hangileri fosillerden elde edilebilecek bilgilerden değildir?

A. Yalnız I

B. I ve II

C. Yalnız III

D. III ve IV

6. Aşağıdakilerden hangisi altın madeni-
nin kullanıldığı alanlardan biri değil-
dir?

- A. Uçak yakıtı
- B. Kuyumculuk
- C. Kaplama ve süsleme
- D. Diş hekimliği

7. Aşağıdakilerden hangisi civa ile ilgili
yanlış bir bilgidir?

- A. Normal şartlarda sıvı halde bulu-
nur.
- B. Termometrelerde kullanılır.
- C. Çok değerli bir madendir.
- D. Tıpta ve eczacılıkta da kullanılır.

8.

Yukarıdaki mutfak tezgahında kullanı-
lan maden aşağıdakilerden hangisidir?

- A. Demir
- B. Bor
- C. Mermer
- D. Bakır

9. Özellikle nükleer alanda ve savunma
sanayisinde, jet ve uçak yakıtlarında
kullanılan maden aşağıdakilerden han-
gisidir?

- A. Çinko
- B. Krom
- C. Civa
- D. Bor

10. Kayaçlarla ilgili aşağıdaki bilgilerden
hangisi yanlıştır?

- A. Magma tabakasında bulunur.
- B. Ekonomik değeri olanlarına maden
denir.
- C. Minerallerden oluşur.
- D. Kaya, taş ve çakıllar kayadır.

11. Aşağıda fosillerle ilgili verilen bilgiler-
den hangisi doğrudur?

- A. Fosiller sadece kayaçlar arasında
oluşur.
- B. Alt tabakadaki fosiller daha eski
zamanlara aittir.
- C. Sadece hayvanlar fosilleşebilir.
- D. Fosillerden faydalanarak içindeki
kayaçlar hakkında bilgi elde ede-
meyiz.